

แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมกายตามบทบัญญัติศาสนาอิสลาม
ของนักศึกษาหญิงมุสลิมในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สนิสา การีชอ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ตุลาคม 2552

แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมกายตามบทบัญญัติศาสนาอิสลาม
ของนักศึกษาหญิงมุสลิมในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สนิสา การีซอ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ตุลาคม 2552
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

THE DEVELOPMENT GUIDELINES OF THE DRESSING BEHAVIOR OF ISLAM
LEGISLATION OF THE FEMALE STUDENTS IN PHRANAKHON SI
AYUTTHAYA RAJABHAT UNIVERSITY

SANISA KAREESOR

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement for
The Mater of Arts Program in Development Strategy

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

October 2009

ชื่อเรื่อง การค้นคว้าอิสระ แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการแต่งกายตามบทบัญญัติศาสนาอิสลาม
ของนักศึกษาหญิงมุสลิมในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดย นางสาวสนิสา การ์ิซอ

สาขา ยุทธศาสตร์การพัฒนา

อาจารย์ที่ปรึกษา คร.เกษม บำรุงเวช

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณา จิตต์จรัส)

.....กรรมการ
(ดร.เกษม บำรุงเวช)

.....กรรมการ
(ดร.วิศรุต เลาะวิถี)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้นับการค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา

.....อธิการบดี

(ดร.บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ)

ตุลาคม พ.ศ. 2552

สนิสา การ์ชอ. (2552). แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการแต่งกายตามบทบัญญัติศาสนาอิสลามของ
นักศึกษาหญิงมุสลิมในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
การค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. (ยุทธศาสตร์การพัฒนา). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา. อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.เกษม บำรุงเวช

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการแต่งกายตามบทบัญญัติของนักศึกษาหญิงมุสลิม ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา 2) ศึกษาถึงพฤติกรรมการแต่งกายตามบทบัญญัติศาสนาอิสลามของนักศึกษาหญิงมุสลิมในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการแต่งกายตามบทบัญญัติศาสนาอิสลามของนักศึกษาหญิงมุสลิมในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาหญิงมุสลิมที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จำนวน 40 คน และบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษาหญิงมุสลิม จำนวน 9 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายของนักศึกษาหญิงมุสลิม ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก จากการพิจารณาความรู้ในภาพรวมนักศึกษาหญิงมุสลิมมีความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายดี และส่วนใหญ่ตอบถูกต้องตามรายชื่อโดยอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้มากกว่ายอมรับไม่ได้
2. ระดับทัศนคติเกี่ยวกับการแต่งกายของนักศึกษาหญิงมุสลิม ในภาพรวมระดับทัศนคติเกี่ยวกับการแต่งกายของนักศึกษาหญิงมุสลิมมีทัศนคติเชิงบวก โดยทัศนคติในเชิงบวกนั้นผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับทัศนคติอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยอย่างยิ่งทุกข้อ และทัศนคติในเชิงลบผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับทัศนคติอยู่ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วยทุกข้อ
3. พฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษาหญิงมุสลิมมีการแต่งกายที่ดีและถูกต้องในระดับหนึ่ง แต่ยังมีบางส่วนที่แต่งกายแบบฮิญาบไม่ถูกต้องและมีบางส่วนที่ไม่แต่งกายแบบฮิญาบซึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดการศึกษาศาสนาอย่างต่อเนื่อง ขาดการอบรมจากครอบครัว การเลียนแบบจากสื่อและแฟชั่นในปัจจุบัน อีกทั้งยังไม่ตระหนักในหลักคำสอนของอิสลาม
4. แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการแต่งกายตามบทบัญญัติศาสนาอิสลามของนักศึกษาหญิงมุสลิมในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา กำหนดไว้ 2 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ความรู้เรื่องการแต่งกายแบบฮิญาบตามบทบัญญัติศาสนาอิสลาม และยุทธศาสตร์ แนวทางการ
พฤติกรรมกรรมการแต่งกายของนักศึกษาหญิงมุสลิมรวม 2 เป้าประสงค์ 7 ตัวชี้วัด และ 7 กิจกรรม

Sanisa Kareesor. (2009). **The Development Guidelines of the Dressing Behavior of Islam
Legislation of the Female Students in Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat
University.** An Independent Study for M.A. (Development Strategy).
Phranakhon Si Ayutthaya : Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.
Advisor: Dr.Kasame Bamrungveth.

ABSTRACT

This aimed to study the knowledge levels and attitudes of dressing of Islam legislation of the female students in Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, to examine the dressing behavior of Islam legislation of the female students in Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, and to propose the development guidelines of the dressing of Islam legislation of the female students in Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. The sample consisted of 40 female Muslim students and 9 people who influence on the dressing behavior of the female students. The instruments were the questionnaire and interviewing forms. The statistical analysis was performed by frequency, percentage, mean, and standard deviation.

Findings revealed that:

1. The knowledge levels of the dressing of the female Muslim students were at a high level. Most of them answered correctly each item. Most criteria were acceptable.
2. Overall, the attitude levels of the dressing of the female Muslim students were positive. They agreed with all items. All items of the negative attitudes were disagreeable.
3. Some students dressed in the right way. However, some of them were not wearing the Hiyab because they did not study the religion continuously and their family did not train them. They also imitated the dressing styles from other media and fashions. They did not recognize the Islam doctrines.
4. The development guidelines of the dressing behavior of Islam legislation of the female students in Phranakhon Ayutthaya Rajabhat University were set for 2 strategies: the

development strategy of the dressing Hiyab style and the strategy of the development gui of the dressing behavior of female Muslim students including 2 objectives, 7 indicators activities.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ ความช่วยเหลือ คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้ไขอย่างใกล้ชิด จาก ดร.เกษม บำรุงเวช อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ซึ่งผู้วิจัยมีความสำนึกและซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอซูโกรต่ออัลลอฮ์ (ซ.บ.) ที่พระองค์ทรงเมตตา กรุณา ปราบัติ และทรงประทานเนี้ยมัตให้แก่ข้าพเจ้าได้ทำงานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี อามีนยาร็อบบิ้ลอาลามีน

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ตลอดระยะเวลาที่ได้เข้ารับการศึกษา และขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ให้การช่วยเหลือเกื้อกูลในทุกด้านด้วยดีโดยตลอด

ขอขอบคุณพี่ๆทุกท่านในสาขาพุทธศาสตร์การพัฒนารุ่น2 ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆตลอดจนเป็นกำลังใจให้ตลอดมาทั้งในระหว่างเรียนและการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่ อาจารย์ผจญ แสงสว่าง อาจารย์นรินทร์ ชันชวธิ ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและให้ความรู้ในด้านต่างๆของงานวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณ ครู อาจารย์ โรงเรียนอิสลามศรีอยุธยามูลนิธิทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนทั้งด้านวิชาการและด้านศาสนามาโดยตลอด

ขอขอบคุณครอบครัว พ่อ แม่ พี่ น้อง ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ และคอยเป็นกำลังใจให้ตลอดเวลาในการทำวิจัยครั้งนี้ ขออัลลอฮ์ (ซ.บ.) ทรงตอบแทนและให้ความเมตตาต่อท่านทั้งหลาย

สนิสา การีซอ

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....		จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....		ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....		ช
สารบัญ.....		๗
สารบัญตาราง.....		ฎ
สารบัญภาพประกอบ.....		ฏ
บทที่		
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
	ความสำคัญของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	8
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อกับความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรม.....	10
	แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ.....	10
	แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ที่มีในคัมภีร์อัล-กุรอาน และฮะดีษ.....	13
	แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ของนักปราชญ์มุสลิม.....	15
	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะคิด.....	17

ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม.....	25
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม.....	30
แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องการแต่งกายของสตรีมุสลิม.....	45
แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	บริบทมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและชุมชนมุสลิม.....	74
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	76
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	79
	ขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	79
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	81
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	82
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
	การนำเสนอผลการวิจัย.....	89
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
	ข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	92
	ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาหญิง.....	92
	ตอนที่ 2 ข้อมูลความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการแต่งกายของ นักศึกษาหญิงมุสลิม.....	94
	ส่วนที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายของนักศึกษาหญิงมุสลิม.....	94
	ส่วนที่ 2 ทักษะเกี่ยวกับการแต่งกายของนักศึกษาหญิงมุสลิม.....	98
	ส่วนที่ 3 พฤติกรรมเกี่ยวกับการแต่งกายของนักศึกษาหญิงมุสลิม.....	100
	ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเรื่องการแต่งกาย.....	107
	ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์.....	107
	แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการแต่งกายตามบทบัญญัติศาสนาอิสลาม	

ของนักศึกษาหญิงมุสลิม..... 112

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 117
 สรุปผล..... 117
 อภิปรายผล..... 121

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) ข้อเสนอแนะ.....	123
บรรณานุกรม.....	125
ภาคผนวก.....	129
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	130
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	134
ภาคผนวก ค คำวิเคราะห์ IOC ความตรงของเนื้อหา และหลักวิชาการ ของ แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการแต่งตั้งตามบทบัญญัติศาสนาอิสลาม ของนักศึกษาหญิงมุสลิมในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.....	149
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ขอข้อมูลจำนวนนักศึกษาหญิงมุสลิม.....	157
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	159

สารบัญญัตราง

ตาราง	หน้า
1	ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย..... 79
2	แสดงจำนวนของข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาหญิงมุสลิม..... 92
3	แสดงจำนวนคนที่ตอบถูก ร้อยละ ระดับความรู้ และการแปลผลรายข้อที่ยอมรับได้ และยอมรับไม่ได้เกี่ยวกับการแต่งกายของนักศึกษาหญิงมุสลิม..... 94
4	แสดงจำนวน และร้อยละของระดับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายของนักศึกษาหญิง มุสลิม..... 97
5	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของทัศนคติในเชิงบวกเกี่ยวกับ การแต่งกายของนักศึกษาหญิงมุสลิม..... 98
6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของทัศนคติในเชิงลบเกี่ยวกับ การแต่งกายของนักศึกษาหญิงมุสลิม..... 99
7	แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมเกี่ยวกับลักษณะการแต่งกาย..... 100
8	แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมเกี่ยวกับการแต่งกายแบบฮิญาบถูกต้อง ตามบทบัญญัติศาสนาอิสลาม..... 101
9	แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมเกี่ยวกับลักษณะของผ้าฮิญาบ..... 101
10	แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมเกี่ยวกับการแต่งกายแบบฮิญาบ และการใส่เสื้อผ้ารัดรูปที่มองเห็นสัดส่วนของร่างกาย..... 102
11	แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมเกี่ยวกับการแต่งกายแบบฮิญาบเมื่อมา เรียนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา..... 103
12	แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมเกี่ยวกับการแต่งกายที่ไม่ใช่การแต่งกาย ตามบทบัญญัติศาสนาอิสลาม..... 104
13	แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมเกี่ยวกับการแต่งกายแบบฮิญาบ เนื่องจากกลัวการลงโทษจากอัลลอฮ์ (ช.บ.)..... 104

14	แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมเกี่ยวกับการแต่งกายแบบฮิญาบ เนื่องจากถูกชักชวนจากเพื่อนนักศึกษาหญิง.....	105
15	แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมเกี่ยวกับการแต่งกายของแบบฮิญาบ เนื่องจากการปลุกฝังจากครอบครัว.....	106

สารบัญญัตราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
16	แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมเกี่ยวกับการแต่งกายแบบฮิญาบ เนื่องจากถูกบังคับจากครอบครัว.....	106
17	แสดงบทสรุปของการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมกรรมการแต่งกายของนักศึกษาหญิงมุสลิม.....	108
18	การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามบทบัญญัติ ศาสนาอิสลามของนักศึกษาหญิงมุสลิม.....	113

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 โครงสร้างของอิสลาม.....	34
3 แสดงภาพรวมของแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการแต่งกายตามบทบัญญัติ ศาสนาอิสลามของนักศึกษาหญิงมุสลิม ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.....	120